

Araştırma / Original article

Frost Çok Boyutlu Mükemmelliyeçilik Ölçeğinin Türkçe formunun psikometrik özellikleri

Mücahit KAĞAN¹

ÖZET

Amaç: Araştırmalar mükemmelliyeçiliğin psikopatolojinin ortaya çıkması, sürmesi ve yinelemesinde önemli bir risk etkeni olabileceğini göstermektedir. Son yıllarda klinik sorunların bilişsel davranışçı girişim modellerinde mükemmelliyeçiliğe önemli ölçüde vurgu yapılmaya başlanmıştır. Bu anlamda Frost Çok Boyutlu Mükemmelliyeçilik Ölçeği (FÇBMÖ) ilgili literatürün oluşması sürecinde birçok çalışmada kullanılmıştır. Bu ölçme aracı farklı dillere çevrilmiş, psikometrik özellikleri çalışılmış ve bu alanda en iyi bilinen ölçeklerden biri haline gelmiştir. Bu çalışmayla FÇBMÖ'nün Türk örneklemindeki psikometrik özelliklerinin araştırılması, özellikle özgün faktör yapısının doğrulayıcı faktör analiziyle test edilmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Araştırmanın verileri üniversitede lisans eğitimi almakta olan 492 öğrenciden (183 erkek, %37.2) toplanmıştır. Araştırmaya katılan kişilere FÇBMÖ, Sınırlılık Şemaları Ölçeği, Penn State Endişe Ölçeği ve Kısa Semptom Envanteri uygulanmıştır. Ölçeğe ilişkin madde istatistikleri hesaplanmıştır. Orijinal altı faktörlü yapının Türk örneklemindeki geçerliliği normalite düzeltmeli doğrulayıcı faktör analizi yapılarak test edilmiştir. Ölçeğin toplam ve alt ölçek puanları ile ruhsal değişkenler arasındaki Pearson korelasyonları hesaplanmıştır. Güvenilirlik düzeyleri iç tutarlılık katsayısı ve 15 günlük yineleyen uygulamalar arasında sınıf içi korelasyon katsayıları hesaplanarak değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda FÇBMÖ'nün özgün altı faktörlü yapısının Türk örnekleminde geçerli olduğu bulunmuştur. Ölçeğin diğer değişkenlerle korelasyonları yeterli düzeydedir. Tüm maddeler için iç tutarlılık katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur. Alt ölçeklerin iç tutarlılıkları 0.64-0.94 arasındadır. On beş günlük sınıf içi korelasyon katsayısı toplam puanlar için 0.82'dir. **Sonuç:** FÇBMÖ özgün altı faktörlü yapısıyla Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Birlikte geçerlilik için elde edilen ölçüt bağıntı katsayıları 'düzen' alt ölçeğinin diğer alt ölçeklerden farklı olarak sağlıklı bir mükemmelliyeçiliği ölçtüğüne ilişkin kanıtlar sunmaktadır. Özellikle mükemmelliyeçiliğin psikopatolojiyle ilişkisinin ele alındığı çalışmalarda toplam puanlar hesaplanırken 'düzen' alt ölçeğinin toplanma katılması önerilmektedir. (*Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2011; 12:192-197)

Anahtar sözcükler: Mükemmelliyeçilik, psikopatoloji, faktör analizi, geçerlilik, güvenilirlik

Psychometric properties of the Turkish version of the Frost Multidimensional Perfectionism Scale

ABSTRACT

Objective: Researches have pointed out perfectionism is a risk factor on development, maintenance and course of psychopathology. In recent years, clinical implications perfectionism is delineated in cognitive behavioural models of interventional approaches. In this vein, development of the Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS) seems to be a cornerstone in defining dimensions of the concept and recognizing possible linkages of perfectionism to various psychological outcomes. Of various instruments, the FMPS is one of the well-known instruments, translated into several languages, and addressed referring to its psychometric properties in many

¹ Yrd.Doç.Dr., Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışma ABD, Erzincan

E-mail: mkagan@erzincan.edu.tr

Yazışma adresi/Address for correspondence:

Yrd.Doç.Dr. Mücahit KAĞAN, Erzincan Üniv. Eğitim Fak. Rehberlik ve Psikolojik Danışma ABD, Merkez/Erzincan

E-mail: drsuatekinci@gmail.com

Geliş tarihi: 15.02.2011, Kabul tarihi: 13.05.2011

Anatolian Journal of Psychiatry 2011; 12:192-197

empirical studies. In this study, our aim was to examine psychometric properties of the FMPS, particularly validity of original factor structure in Turkish sample, by using confirmatory factor analysis. **Methods:** Data were collected from 492 undergraduates (183 males, 37.2%). Participants were administered the FMPS, the Limitedness Schemas Questionnaire, the Penn State Worry Scale, and the Brief Symptom Inventory. Item statistics were calculated. Validity of six dimensions of the scale in Turkish sample was tested by using confirmatory factor analysis with normality correction. Correlations of composite and subscale scores with psychological variables were computed. Reliability of the scale was assessed by performing inner consistencies and intra-correlations between two applications 15 days apart. **Results:** Confirmatory factor analysis show that six factor structure was valid in Turkish sample. Pearson correlations of psychological variables with the instrument scores were adequate. Inner consistency for overall items was 0.91. Chronbach's alpha for the subscales ranged between 0.64-0.94. 15 day intra-correlation for the composite score was 0.82. **Conclusion:** The Turkish version of the FMPS with its original six factor-structure is a valid and reliable instrument. It seems that Organization subscale represents healthy perfectionism. It is recommended not to add Organization subscale scores in computing composite scores particularly in studies concerning linkages to psychopathology. (*Anatolian Journal of Psychiatry* 2011; 12:192-197)

Key words: perfectionism, psychopathology, factor analysis, validity, reliability

GİRİŞ

Mükemmeliyetçilik, son yıllarda psikopatolojinin etiolojisinde, sürmesinde ve yinelemesinde oynadığı rol bakımından patolojinin bilişsel-davranışçı modellerinde gittikçe daha önemle vurgulanmaktadır.^{1,2} Kavramı ilk tanımlayanlardan biri olan Hollander mükemmeliyetçiliğin kişilikle ilişkili olduğunu öne sürmüştür,³ Burns ise mükemmeliyetçiliği çok boyutlu bir bilişsel yapı olarak tanımlamaya çalışmıştır.⁴ Mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu tanımının yapılmasında iki psikometrik ölçek geliştirme çalışması, konuya ilişkin sonraki araştırmalar için dönüm noktası niteliğindedir.^{5,6} Her yaklaşımı birlikte ele alan bir çalışmada iki yapının önemli ölçüde biniştiği ve mükemmeliyetçilikle ruhsal duygulanım arasında önemli ilişkilerin bulunduğu bildirilmiştir.⁷

Birçok ölçme aracı içinde mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu değerlendirilmesinin yapılmasında en çok kullanılan psikometrik araçlardan biri olan Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (FÇBMÖ) farklı dillere uyarlanmış ve psikometrik özellikleri çalışılmıştır. FÇBMÖ, ölçtüğü ruhsal yapıyı altı boyutta ele alır. Bu boyutlar hata yapma endişesi, kişisel standartlar, ailesel beklentiler, ailesel eleştiri, yaptığından emin olamama ve düzendir. Bununla beraber, Frost ve ark. Ölçme aracının toplam puanları hesaplanırken düzen alt ölçeğinin puanının ayrı değerlendirilmesini ve toplam puanın hesaplanmasına katılmamasını önermiştir.^{5,8} Parker ve Adkins altı faktörlü yapının geçerliliğini destekleyici kanıtlar sunmuştur.⁹ Buna karşılık, Stober ölçeğinin Almanca uyarlamasını kullandığı çalışmasında Horn paralel faktör analizi yöntemiyle FÇBMÖ için dört faktörlü bir yapı elde etmiştir.¹⁰ Harvey ve ark. benzer olarak ölçek için dört faktörlü bir yapıdan söz etmektedir.¹¹ Purdon ve ark. ise ölçeğin üç faktörlü yapısının daha kullanışlı

olduğunu öne sürmektedir.¹² Cox ve ark., ölçme aracı için beş faktörlü bir yapı önermektedir.¹³ Benzer bir şekilde, ölçeğin Çince ve Korece uyarlamalarında da özgün formda elde edilen altı faktör yerine beş boyutlu bir yapının geçerliliğine işaret edilmektedir.^{14,15} Son olarak, FÇBMÖ ile ilişkili sağlıklı mükemmeliyetçilik ve negatif mükemmeliyetçilik olarak adlandırılan iki boyutlu bir yapıdan da söz edilmiştir.¹⁶

FÇBMÖ'nün Türkçeye ilk çevirisi ve faktör yapısının incelenmesi Özbay ve Mısırlı-Taşdemir¹⁷ tarafından 489 fen lisesi öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Açıklayıcı faktör analizinde özgün madde dağılımına uygun bir şekilde 35 madde altı faktör altında toplanmıştır. Altı faktörlü yapı varyansın %47.8'ini açıklamış ve faktör yükleri 0.30'un üzerinde bulunmuştur. Bu çalışmada 35 maddenin iç tutarlılığı 0.83, testi yarılama güvenilirliği 0.80 ve alt ölçeklerin iç tutarlılıkları 0.63-0.87 arasında hesaplanmıştır.

FÇBMÖ'nün faktör yapısına ilişkin birbirinden çok farklı sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Bu çalışmada FÇBMÖ'nün Türkçe formunun üniversite öğrencilerinde psikometrik özelliklerinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu anlamda madde analizleri yapıldıktan sonra özgün altı faktörlü yapının doğrulayıcı faktör analiziyle geçerliliğinin test edilmesi planlanmıştır. Yanı sıra, FÇBMÖ'nün alt ölçeklerine ilişkin geçerlilik ve güvenilirlik düzeyleri ele alınarak kapsamlı bir şekilde değerlendirilmeye çalışılmıştır.

YÖNTEM

Örneklem

Bu çalışmaya üniversitede lisans eğitimi almakta olan 183'ü erkek (%37.2) 309'u kız (%62.8) olmak üzere 492 öğrenci katılmıştır. Örneklem **Anadolu Psikiyatri Dergisi** 2011; 12:192-197

yaş ortalaması 21.38±2.02'dir.

Ölçme araçları

Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (FÇBMÖ): Mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu değerlendirmesini yapabilmek amacıyla Frost ve ark. tarafından geliştirilmiş 35 maddelik bir ölçme aracıdır.⁵ Ölçek altı alt boyuttan oluşmakta ve her madde 1 'kesinlikle katılmıyorum' ve 5 'tamamen katılıyorum' arasında Likert tipi ölçüm vermektedir.

Sınırlılık Şemaları Ölçeği (SSÖ): Dünyadaki olanaklara ve yakın ilişkilere dair sınırlılık, birbirine bağımlılık ve değişmezlik inançlarıyla belirli sınırlılık algısının düzeyini belirleyebilmek amacı ile Boysan ve ark. tarafından Türk örnekleminde geliştirilmiştir.¹⁸ Otuz maddelik ölçeğin her maddesi 0-4 arasında beşli Likert tipi ölçüm yapmaktadır. Türk örnekleminde yüksek geçerlilik ve güvenilirlik düzeyleri bildirilmiştir. Ölçeğin toplam maddeleri için iç tutarlılığı 0.89, test-tekrar test güvenilirliği 0.87'dir. Alt ölçekler için iç tutarlılıklar ise 0.65-0.81 arasında değişmektedir.

Penn State Endişe Ölçeği (PSEÖ): Aşırı, sürekli ve kontrol edilemeyen endişenin düzeyini belirlemek amacıyla Meyer ve ark. tarafından geliştirilmiştir.¹⁹ Ölçek 16 maddeden oluşmakta ve maddeler 1-5 arasında Likert tipi ölçüm yapmaktadır. Ölçeğin Türkçe çevirisi için yüksek geçerlilik ve güvenilirlik düzeyleri bildirilmiştir.²⁰ Ölçeğin iç tutarlılığı 0.88 ve 18 günlük test tekrar-test güvenilirliği $r=0.81$ 'dir.

Kısa Semptom Envanteri 53 (KSE-53): Elli üç maddeden oluşan ölçek 0-4 arasında puanlanan Likert tipi bir ölçme aracıdır.²¹ KSE-53 10 alt ölçeğin yanı sıra, 'rahatsızlık ciddiyeti endeksi' olarak adlandırılan genel bir puan da vermektedir. Türkçe formunun alt ölçeklerinin iç tutarlılık katsayıları 0.71-0.85 arasında değişmektedir. Türk örnekleminde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Şahin ve Durak tarafından yapılmıştır.²²

İşlem

FÇBMÖ'nün daha önce Türkçe çevirisi yapılmış olmasına karşın, dil geçerliliğini güvence altına alabilmek amacıyla çeviri işlemi tekrar yapılmıştır. Ölçek iyi düzeyde İngilizce bilen iki akademisyen tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Bu iki çeviri, ölçeğin daha önce çevirisi yapılan Türkçe formuyla karşılaştırılarak arasındaki uyumsuzluklar gözden geçirilmiş ve Türkçe formuna son hali verilmiştir. Çalışmaya katılmak isteyen üniversite öğrencilerine çalışmanın amacı genel olarak açıklandıktan sonra, yazılı izinleri alınmış-

tır. Sonrasında ölçek seti uygulanmıştır. Katılımcılara herhangi bir ödeme yapılmamıştır.

İstatistik analiz

Bu çalışmada FÇBMÖ'nün psikometrik özelliklerini değerlendirmek amacıyla, önce madde istatistikleri hesaplanmıştır. Altı faktörlü özgün yapının Türk örneklemindeki geçerliliğini değerlendirebilmek amacıyla Satorra-Bentler normalite düzeltmeli yapısal eşitlik analizi kullanılmıştır. Satorra-Bentler normalite düzeltmesi çok değişkenli bir analiz olan yapısal eşitlik modellemesinde tahminlene parametrelerin evren değerlerinden sapmasını (biased estimate) engellemek amacıyla kullanılan bir düzeltmedir. Model uyum değerleri (Örn., model χ^2 , RMSEA, CFI gibi) normalite düzeltmesi yapılarak hesaplanmaktadır. Modelde normalikten sapma olmaması halinde sonuçlar düzeltilmemiş tahminlemelerle aynı çıkmaktadır.²³ Birlikte geçerliliği değerlendirebilmek için Pearson korelasyonlarından yararlanılmıştır. Güvenilirlik düzeyleri iç tutarlılık katsayıları ve 15 günlük test-tekrar test uygulamaları arasındaki sınıf içi korelasyonlarla değerlendirilmiştir.

BULGULAR

FÇBMÖ'nün maddelerinin madde-toplam puan korelasyonları 0.21-0.63 arasındadır.

Ölçme aracının özgün altı faktörlü yapısının Türk örneklemindeki yapı geçerliliği doğrulayıcı faktör analiziyle test edilmiştir. Satorra-Bentler normalite düzeltmeli yapısal eşitlik analizi sonucunda ölçeğin altı faktörlü orijinal yapısına ilişkin χ^2 değeri 1353.66 (sd=545; $p<0.01$), χ^2 /sd oranı 2.48, RMSEA değeri 0.06 ($p<0.05$); normlaştırılmış uyum endeksi (NFI) 0.94, karşılaştırmalı uyum endeksi (CFI) 0.96 ve standardize edilmiş kareler ortalamasının karekökü (SRMS) 0.07 olarak hesaplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonrasında her madde için elde edilen standardize edilmiş faktör yükleri ve açıklanan varyanslar Tablo 1'de verilmiştir.

Ölçme aracının alt ölçekleri ve toplam puanlarına ilişkin ölçüt bağıntı katsayıları Pearson korelasyon katsayısıyla hesaplanmıştır. Elde edilen katsayılar ve tanımlayıcı istatistikler Tablo 2'de verilmiştir.

FÇBMÖ'nün güvenilirliğiyle ilişkili değerlendirmeler Cronbach alfa katsayısı ve 15 günlük test-tekrar test uygulamaları arasında hesaplanan sınıf içi korelasyonlar yardımıyla yapılmıştır. Tablo 3'te görüldüğü gibi, iç tutarlılık katsayıları

Tablo 1. Standardize edilmiş faktör yükleri ve açıklanan varyanslar

	HYE	KS	AB	AE	YEO	D	R ²
ÇBMÖ 9		.58					.34
ÇBMÖ 10	.50						.25
ÇBMÖ 13	.67						.45
ÇBMÖ 14	.74						.54
ÇBMÖ 18	.57						.33
ÇBMÖ 21	.69						.48
ÇBMÖ 23	.75						.56
ÇBMÖ 25	.53						.28
ÇBMÖ 34	.69						.48
ÇBMÖ 4		.57					.32
ÇBMÖ 6		.49					.24
ÇBMÖ 12		.71					.50
ÇBMÖ 16		.46					.21
ÇBMÖ 19		.73					.56
ÇBMÖ 24		.55					.30
ÇBMÖ 30		.71					.50
ÇBMÖ 1			.56				.31
ÇBMÖ 11			.79				.62
ÇBMÖ 15			.72				.52
ÇBMÖ 20			.87				.76
ÇBMÖ 26			.65				.43
ÇBMÖ 3				.55			.31
ÇBMÖ 5				.47			.22
ÇBMÖ 22				.71			.51
ÇBMÖ 35				.75			.56
ÇBMÖ 17					.70		.49
ÇBMÖ 28					.72		.52
ÇBMÖ 32					.69		.48
ÇBMÖ 33					.36		.13
ÇBMÖ 2						.80	.63
ÇBMÖ 7						.86	.75
ÇBMÖ 8						.80	.64
ÇBMÖ 27						.88	.78
ÇBMÖ 29						.89	.80
ÇBMÖ 31						.86	.74
h ²	3.71	2.63	2.64	1.60	1.62	4.34	16.54
Varyans %	.22	.16	.16	.10	.10	.26	1.00

HYE: Hata Yapma Endişesi, KS: Kişisel Standartlar, AB: Ailesel Beklentiler, AE: Aileden Eleştiri, YEO: Yaptığından Emin Olamama; D: Düzen

ölçeğin toplam maddeleri ve alt faktörleri için yüksektir. On beş gün arayla elde edilen ölçümler arasında hesaplanan sınıf içi korelasyonlar da benzer biçimde kabul edilebilir düzeyin üzerinde bulunmuştur.

TARTIŞMA ve SONUÇ

FÇBMÖ, mükemmeliyetçiliğin başta psikopatoloji olmak üzere birçok ruhsal değişkenle olan ilişkisinin ortaya konmasında önemli rol oynayan

bir ölçme aracıdır. FÇBMÖ'nün faktör yapısına ilişkin birçok çalışma yapılmış ve bu çalışmalar mükemmeliyetçilikle ilişkili kavramsal tartışmalara ışık tutmuştur. Bununla beraber ölçeğin faktör yapısına ilişkin çalışmalarda birbirinden farklı sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışmada ölçeğin özgün faktör yapısının Türk örneklemindeki geçerliliğinin doğrulayıcı faktör analiziyle test edilmesi amaçlanmıştır.

Öncelikle ölçek maddelerinin ayırt edicilik düzeylerini değerlendirebilmek amacıyla düzeltilmiş madde toplam korelasyonlarına bakılmıştır. Otuz üçüncü maddenin dışında geriye kalan 34 maddenin ayırt edicilik düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Sonrasında normalite düzeltmeli doğrulayıcı faktör analizinde altı faktörlü özgün faktör yapısının Türk örnekleminde geçerli olduğu bulunmuştur.²⁴ FÇBMÖ faktör yapısına ilişkin elde edilen bulgular daha önceki çalışmaların bazılarıyla uyumludur.^{5,9} Bunun yanı sıra, Özbay ve Mısırlı-Tasdemir¹⁷ tarafından açılımlayıcı faktör analiziyle elde edilen sonuçların geçerliliğini destekleyici kanıtlar elde edilmiştir. Buna karşılık, Türk örnekleminde farklı olarak ölçme aracının diğer dillere uyarlama çalışmalarında altı faktörlü yapının bulunmadığı görülmüştür. Bu çalışmalarda yapılan faktör analizlerinde düzen alt ölçeğinin elde edilemediği anlaşılmaktadır.^{10,14,15}

Ölçeğin birlikte geçerliliğini değerlendirebilmek için SŞÖ, PSEÖ ve KSE-53'ten elde edilen rahatsızlık ciddiyeti endeksiyle FÇBMÖ toplam ve alt ölçek puanları arasında ölçüt bağıntı katsayıları hesaplanmıştır. Sınırlılık şemaları daha önce yapılan bir başka psikometrik çalışmada mükemmeliyetçilik düzeyleriyle orta derecede ilişkili bulunmuştur.²⁵ Benzer ölçüt bağıntı katsayıları bu çalışmada da FÇBMÖ toplam ve alt ölçek puanları ile SŞÖ alt ölçekleri arasında elde edilmiştir. FÇBMÖ kullanılarak klinik örnekleme yapılan çalışmalarda anksiyete bozukluğu grubu içinde farklı tanılu hastaları normal toplumdan kısmen ayırt edebildiği bildirilmiştir.^{12,26} Bulgular önceki çalışmaların sonuçlarını destekler niteliktedir. Ölçme aracının Türkçe formu için elde edilen altı faktörün puanları, patolojik endişe düzeyleri ve rahatsızlık ciddiyeti endeksi arasında hesaplanan ölçüt bağıntı katsayıları orta düzeyde ve anlamlıdır. Bununla beraber, düzen alt ölçeğinin FÇBMÖ'nün diğer alt ölçekleriyle ve psikopatolojiyi yordayan ruhsal değişkenlerle ilişkisi düşük çıkmıştır. Elde edilen sonuç Frost ve ark. tarafından da benzer şekilde bulunmuştur.^{5,7} Bunun nedeni, düzen alt ölçeğinde ölçülmekte olan özelliğin diğer alt ölçeklerin aksine sağlıklı mükemmeliyetçiliği ölçüyor olmasıdır.^{7,16}

Tablo 2. Değişkenler arasındaki Pearson korelasyon katsayıları ve tanımlayıcı istatistikler

	1	2	3	4	5	6	7	Ort.±SS
1. Hata yapma endişesi	1							21.21±7.47
2. Kişisel standartlar	.47 **	1						21.50±5.16
3. Ailesel beklentiler	.55 **	.53 **	1					14.01±5.01
4. Aileden eleştiri	.59 **	.31 **	.52 **	1				7.86±3.40
5. Yaptığından emin olamama	.58 **	.28 **	.38 **	.50 **	1			10.08±4.16
6. Düzen	.11 *	.26 **	.15 **	-.01	.10 *	1		22.79±5.79
7. FÇBMÖ Toplam	.88 **	.70 **	.78 **	.72 **	.70 **	.17 **	1	74.65±19.43
Sınırlılık Şemaları Öl.	.39 **	.23 **	.26 **	.31 **	.39 **	.01	.42 **	47.52±21.62
Penn State Endişe Öl.	.44 **	.21 **	.26 **	.35 **	.42 **	.10 *	.44 **	41.96±10.17
Rahatsızlık Ciddiyeti E.	.37 **	.08	.19 **	.33 **	.40 **	-.05	.35 **	6.44±3.80

* p<0.05, ** p<0.01

Tablo 3. Ölçme aracına ilişkin güvenilirlik değerleri

	Sınıf içi Cronbach α korelasyon	
1. Hata yapma endişesi	0.85	0.82
2. Kişisel standartlar	0.79	0.77
3. Ailesel beklentiler	0.84	0.70
4. Aileden eleştiri	0.72	0.63
5. Yaptığından emin olamama	0.64	0.65
6. Düzen	0.94	0.74
7. FÇBMÖ toplam	0.91	0.82

Sonuçlardan yola çıkarak önceki çalışmalarda da önerildiği gibi, Türk örnekleminde düzen alt ölçeği puanlarının bağımsız değerlendirilmesi ve toplam puanın hesaplanmasına katılmaması uygun olabilir.^{5,10}

Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin değerlendirmeler yapılırken iç tutarlılıklar ve 15 gün arayla yapılan uygulamalar arasında sınıf içi korelasyonlar hesaplanmıştır. FÇBMÖ toplam puanları için elde edilen iç tutarlılık katsayısı 0.91 bulunmuş-

tur. Ölçeğin Türkçe formunun iç tutarlılığı özgün İngilizce formuyla yapılan çalışmalardan daha yüksek bulunmuştur.^{5,9} Alt ölçeklerin Cronbach alfa değerleri 0.64-0.94 arasında bulunmuştur göstermiştir. Özgün ölçek geliştirme çalışmasında da 'yaptığından emin olamama' alt ölçeği Türkçe formunda olduğu gibi en düşük iç tutarlılığa sahip alt faktördür.⁵ Ölçeğin 15 günlük test-tekrar test sınıf içi korelasyonu 0.82'dir. Alt ölçekler için test-tekrar test değerleri 0.63-0.82 arasında bulunmuştur. Analizler FÇBMÖ'nün Türk örnekleminde istenen düzeyin üzerinde yüksek güvenilirlik düzeyine sahip olduğunu göstermiştir.

Bu çalışmanın en önemli sınırlılığı, psikopatolojiyle yakından ilişkili olduğu belirtilen mükemmeliyetçiliğin ölçülmesinde klinik bir grubun alınmamış olmasıdır. Buna karşın elde edilen sonuçların daha önce Türk örnekleminde yapılan bir başka araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermesi, sonuçların genellenebilirliğini artırmaktadır. Elde edilen sonuçlar FÇBMÖ'nün Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

1. Shafran R, Cooper Z, Fairburn CG. *Clinical perfectionism: A cognitive-behavioural analysis. Behav Res Ther* 2002; 40:773-791.
2. Shafran R, Mansell W. *Perfectionism and psychopathology: A review of research and treatment. Clin Psychol Rev* 2001; 21:879-906.
3. Hollender MH. *Perfectionism, a neglected personality trait. J Clin Psychiatry* 1978; 39:384.
4. Burns DD. *Feeling Good: The New Mood Therapy. New York, New American Library, 1980.*
5. Frost RO, Marten P, Lahart C. *The dimensions of perfectionism. Cognit Ther Res* 1990; 14: 449-468.
6. Hewitt PL, Flett, GL. *Perfectionism in the self and social contexts: Conceptualization, assessment, and association with psychopathology. J Pers Soc Psychol* 1991; 60:456-470.
7. Frost RO, Heimberg RG. *A comparison of two measures of perfectionism. Personality Indiv Diff* 1993; 14:119-126.

8. Frost RO, Marten P, Lahart C, Rosenblate R. The development of perfectionism: A study of daughters and their parents. *Cognit Ther Res* 1991; 15:469-490.
9. Parker WD, Adkins KK. A psychometric examination of the Multidimensional Perfectionism Scale. *J Psychopathol Behav Assess* 1995; 17:323-334.
10. Stober J. The Frost MPS revisited: More perfect with four (instead of six) dimensions. *Pers Individ Dif* 1998; 24:481-491.
11. Harvey B, Pallant J, Harvey D. An evaluation of the factor structure of the Frost Multidimensional Perfectionism Scale. *Educ Psychol Meas* 2004; 64:1007-1018.
12. Purdon C, Antony MM, Swinson RP. Psychometric properties of the Frost Multidimensional Perfectionism Scale in a clinical anxiety disorders sample. *J Clin Psychol* 1999; 55:1271-1286.
13. Cox BJ, Enns MW, Clara IP. The multidimensional structure of perfectionism in clinically depressed and college student samples. *Psychol Assess* 2002; 3:365-373.
14. Cheng SK, Chong GH, Wong C W. Chinese Frost Multidimensional Perfectionism Scale: A validation and prediction of self-esteem and psychological distress. *J Clin Psychol* 1999; 55:1051-1061.
15. Lee D, Park H. Cross-cultural validity of the Frost Multidimensional Perfectionism Scale in Korea. *The Counseling Psychologist* 2011; 39:320-345.
16. Parker WD, Stumpf H. An examination of the multidimensional perfectionism scale with a sample of academically talented children. *J Psychoeduc Assess* 1995; 13: 372-383.
17. Özbay Y, Mısırlı-Taşdemir Ö. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, 9-11 Temmuz, Malatya, 2003.
18. Boysan M, Beşiroğlu L, Kara H, Kayrı M, Keskin S. Sınırlılık algısının depresyonla ilişkisi: Psikometrik bir analiz. *Anadolu Psikiyatri Derg* 2008; 9:191-196.
19. Meyer TJ, Miller ML, Metzger RL, Borkovec TD. Development and validation of the Penn State Worry Questionnaire. *Behav Res Ther* 1990; 28:487-495.
20. Boysan M, Keskin S, Beşiroğlu L. Penn State Endişe Ölçeği Türkçe formunun hiyerarşik faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni* 2008; 18:174-182.
21. Derogatis LR. *The Brief Symptom Inventory (BSI), administration, scoring, and procedures manual-II*. Clinical Psychometric Research Inc, 1992.
22. Şahin NH, Durak A. Kısa Semptom Envanteri'nin Türk gençleri için uyarlaması. *Türk Psikoloji Dergisi* 1994; 9:44-56.
23. Hu L, Bentler PM. Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: conventional criteria versus new alternatives. *Struct Equ Modeling* 1999; 6:1-55.